

HOTĂRÂREA CURȚII
DIN 16 IANUARIE 1974¹

Rheinmühlen - Düsseldorf
împotriva Einfuhr- und Vorratsstelle für Getreide und Futtermittel
(cerere pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare, formulată de Bundesfinanzhof)

„Efectele hotărârilor pronunțate în ultimă instanță”

Cauza 166/73

În cauza 166/73

având ca obiect o cerere adresată Curții, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE de către Bundesfinanzhof, pentru pronunțarea, în litigiul pendinte în fața acestei instanțe, între

RHEINMÜHLEN-DÜSSELDORF, Düsseldorf-Holthausen,

și

EINFUHR - UND VORRATSSTELLE FÜR GETREIDE UND FUTTERMITTEL, Frankfurt –
pe Main,

a unei hotărâri preliminare privind interpretarea articolului 177 paragraful al doilea din Tratatul CEE,

CURTEA,

constituită din domnii R. Lecourt, președinte, A. M. Donner (raportor) și M. Sørensen, președinți de cameră, R. Monaco, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, H. Kutscher, C. Ó Dálaigh și A. J. Mackenzie Stuart, judecători,

avocat general: domnul J. P. Warner

grefier: A. Van Houtte

pronunță prezenta

HOTĂRÂRE

1 Întrucât, prin ordonanța din 14 august 1973, primită la grefă la 4 septembrie 1973, Bundesfinanzhof a adresat Curții, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, întrebarea dacă articolul 177 conferă „instanțelor ale căror hotărâri pot fi supuse unei căi de atac un drept absolut nelimitat de a sesiza Curtea de Justiție” sau dacă trebuie considerat „că acest articol nu aduce atingere normelor de drept intern care, obligând instanțele menționate anterior la preluarea aspectelor de drept ale hotărârii unei instanțe superioare, împiedică un drept atât de extins”;

¹ Limba de procedură: germana.

din ordonanță reiese că întrebarea a fost adresată în cadrul unei proceduri îndreptate împotriva unei decizii incidentale a Finanzgericht din Hessa care solicita Curții de Justiție o interpretare a dispozițiilor Regulamentului nr. 19/62 al Consiliului (JO 1962, p. 933) pentru a se putea pronunța într-un litigiu trimis de instanța de revizuire, Bundesfinanzhof, care anulasese o hotărâre anterioară a Finanzgericht;

întrucât interpretarea solicitată de Finanzgericht privește conformitatea cu dreptul comunitar a motivelor care au dus la anularea hotărârii anterioare a acestuia de către Bundesfinanzhof, se adresează întrebarea dacă alineatul 126 paragraful al cincilea din Finanzgerichtsordnung, care obligă instanța de trimitere la preluarea motivării juridice a hotărârii aflate la baza deciziei de trimitere, nu împiedică această instanță să sesizeze Curtea de Justiție cu privire la sistemul întrebărilor preliminare;

2 articolul 177 este esențial pentru păstrarea caracterului comunitar al dreptului instituit prin tratat și are ca scop asigurarea, în orice circumstanțe, a aceluiași efect al acestui drept în toate statele Comunității;

acesta urmărește astfel prevenirea divergențelor în interpretarea dreptului comunitar pe care instanțele naționale trebuie să-l aplice, precum și garantarea acestei aplicări, oferind instanței naționale un mijloc de eliminare a dificultăților pe care le poate ridica cerința de a asigura efectul deplin al dreptului comunitar în cadrul sistemelor judiciare ale statelor membre;

prin urmare, orice lacună în sistemul astfel organizat ar pune la îndoială însăși eficacitatea dispozițiilor tratatului și a legislației secundare comunitare;

din această perspectivă trebuie să fie apreciate dispozițiile articolului 177, care autorizează orice instanță națională, fără a face distincție, să sesizeze Curtea de Justiție cu titlu preliminar atunci când consideră că o decizie a acesteia este necesară pentru a putea pronunța o hotărâre;

3 întrucât dispozițiile articolului 177 sunt imperative pentru instanța națională și, în ceea ce privește paragraful al doilea, o autorizează pe aceasta să sesizeze Curtea de Justiție pentru a-i solicita să hotărască cu titlu preliminar cu privire la interpretare sau validitate;

acest articol conferă le instanțelor naționale posibilitatea și, după caz, le impune obligația de sesizare a Curții pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare, de îndată ce instanța constată, fie din oficiu, fie la solicitarea părților, că soluționarea litigiului depinde de un aspect prevăzut la primul paragraf;

din aceasta rezultă că instanțele naționale au posibilitatea cea mai extinsă de a sesiza Curtea de Justiție, în cazul în care consideră că o cauză pendinte în fața acestora ridică probleme privind interpretarea sau la validitatea dispozițiilor de drept comunitar care necesită o decizie din partea acestora;

4 din aceste considerente rezultă că o normă de drept național, care obligă instanțele ale căror hotărâri pot fi supuse unei căi de atac la aprecierile aspectelor de drept ale instanței superioare, nu poate lipsi aceste instanțe de posibilitatea de a sesiza Curtea de Justiție cu întrebări privind interpretarea dreptului comunitar care implică astfel de aprecieri ale aspectelor de drept;

ar fi diferit dacă întrebările adresate de instanța inferioară sunt identice din punctul de vedere al conținutului cu întrebările deja adresate de instanța ale cărei hotărâri nu pot fi supuse unei căi de atac;

dimpotrivă, instanța ale cărei hotărâri pot face obiectul unei căi de atac trebuie să poată sesiza Curtea de Justiție cu privire la probleme supuse acesteia, în cazul în care consideră că preluarea aspectelor de drept ale hotărârii unei instanțe superioare o poate determina să pronunțe o hotărâre contrară dreptului comunitar;

în cazul în care instanțele ale cărei hotărâri pot fi supuse unei căi de atac ar avea această obligație fără a putea sesiza Curtea de Justiție, competența acesteia de a hotărî cu titlu preliminar și aplicarea dreptului comunitar la toate nivelurile sistemelor judiciare naționale ar fi îngrădită;

5 întrucât este necesar, prin urmare, să se răspundă că existența în dreptul intern a unei norme care obligă instanțele la preluarea aspectelor de drept ale hotărârii unei instanțe superioare nu le poate priva pe acestea de posibilitatea prevăzută la articolul 177 de a sesiza Curtea de Justiție;

Cu privire la cheltuielile de judecată

6 Întrucât cheltuielile efectuate de Comisia Comunităților Europene, care a prezentat observații Curții, nu pot face obiectul unei rambursări;

întrucât procedura are, în raport cu părțile din acțiunea principală, un caracter incidental în litigiul pendinte în fața instanței naționale, este de competența acestei instanțe să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată.

pentru aceste motive,

având în vedere actele de procedură;

după ascultarea raportului judecătorului raportor;

după ascultarea observațiilor orale prezentate de Comisia Comunităților Europene și de firma Rheinmühlen;

după ascultarea concluziilor avocatului general;

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene, în special articolul 177;

având în vedere Protocolul privind Statutul Curții de Justiție a Comunităților Europene, în special articolul 20,

având în vedere Regulamentul de procedură al Curții de Justiție a Comunităților Europene;

CURTEA,

pronunțându-se cu privire la întrebarea care i-a fost adresată de Bundesfinanzhof prin ordonanța din 14 august 1973, hotărăște:

Existența în dreptul intern a unei norme care obligă instanțele la preluarea aspectelor de drept ale hotărârii unei instanțe superioare nu trebuie să le priveze pe acestea de posibilitatea prevăzută la articolul 177 de a sesiza Curtea de Justiție a Comunităților Europene;

Lecourt Donner Sørensen Monaco Mertens de Wilmars
Pescatore Kutscher Ó Dálaigh Mackenzie Stuart

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 16 ianuarie 1974.

Grefier
A. Van Houtte

Președinte
R. Lecourt